Dosarul nr. 3-7/2023

H O R E
În n gii

04 martie 2026 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**
Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Catana Violeta împotriva Agenției Servicii Publice, terț Leahu Gheorghe cu privire la constatarea nulității înregistrării căsătoriei,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 03 ianuarie 2023 Catana Violeta prin intermediul avocatului Iorga Iulian a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Agenția Servicii Publice, terț Leahu Gheorghe solicitând constatarea nulității actului real de înregistrare a căsătoriei din *****, încheiată între Leahu Gheorghe și Catana Violeta la Oficiul Stării Civile sec. Râșcani, mun. Chișinău sub nr. *****, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, prin hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din ***** a fost dispusă desfacerea căsătoriei, înregistrată la *****, între Leahu Gheorghe și Catana Violeta la Oficiul Stării Civile sec. Râșcani, mun. Chișinău sub nr. *****. La expirarea termenelor de atac în adresa Agenției Servicii Publice a parvenit spre executare hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr. 2-19844/19 din ***** privind desfacerea căsătoriei dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta. La prezentarea dnei Catana Violeta la Centrul multifuncțional ”Chișinău 1” din str. *****, acesteia i s-a refuzat eliberarea certificatului de divorț. În sensul refuzului comunicat, s-a explicat verbal că în urma examinării circumstanțelor întocmirii certificatului nr. ***** din *****, eliberat de OSC sec. Râșcani al mun. Chișinău, prin care a fost încheiată căsătoria dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta, s-a constatat că acesta a fost eliberat în condițiile în care divorțul anterior a dlui Leahu Gheorghe nu era încă înregistrat la data când a fost încheiată căsătoria dintre acesta și Catana Violeta. Pe cale de consecință, eliberarea certificatului de divorț în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr. 2-19844/19 din ***** s-a constatat ca fiind imposibilă. În continuare abia la 05 martie 2022, pe numele lui Leahu Gheorghe, inexplicabil a fost emis certificatul de divorț nr. *****. Accentuează că acesta a fost emis, sub rezerva că însăși hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din ***** prin care a fost decisă desfacerea căsătoriei dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta a devenit irevocabilă la 16 iunie 2020. Astfel, Agenția Servicii Publice nu explică cauza tergiversării înregistrării divorțului dintre Leahu Gheorghe și Catana

Violeta timp de 627 de zile sau 1 an, 8 luni și 17 zile. Or, art. 39 alin. (3) din Codul familiei prevede că instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data când hotărârea privind desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia organului de stare civilă din raza ei teritorială. În continuare, art. 45 alin. (2) din Legea privind actele de stare civilă, prevede că în cazul în care foștii soți încă nu s-au adresat la organul stare civilă, actul de divorț se întocmește pe baza hotărârii judecătorești, în termen de 3 zile de la data primirii copiei de pe aceasta, în absența foștilor soți. În acest caz, rubricile actului de divorț se completează, în măsura posibilităților, conform hotărârii judecătorești și certificatului de căsătorie remis de către instanța judecătorească. Respectiv, o dată în plus se impune întrebarea care a fost cauza că aproximativ 2 ani hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din ***** nu putea fi executată, divorțul fiind înregistrat abia la 05 martie 2022 la cererea lui Leahu Gheorghe. Anume reieșind din faptul că Catana Violeta era în imposibilitate de a executa hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din *****, iar motivul pentru care i se refuză în eliberarea certificatului de divorț nu i se comunica, aceasta prin intermediul avocatului Iorga Iulian, a interpelat atât Agenția Servicii Publice, cât și Judecătoria mun. Chișinău (sediul Centru). În urma interpelărilor menționate, s-a constatat că abia la data de 06 iunie 2013, fosta soție a lui Leahu Gheorghe - Leahu Elena, prin cererea nr. 21465, a solicitat Judecătoriei sec. Centru a mun. Chișinău eliberarea copiei hotărârii Judecătoriei Centru a mun. Chișinău din 20 septembrie 2011 (dosar nr. 2-3044/11) în vederea efectuării acțiunilor de înregistrare și obținere certificatului de divorț de la organele de stare civilă. Hotărârea din 20 septembrie 2011 (dosar nr. 2-3044/11), privind desfacerea căsătoriei dintre Leahu Elena și Gheorghe, cu parafa irevocabilă, a fost eliberată dnei Leahu Elena nu mai devreme de *****, fapt confirmat prin semnătura acesteia pe textul cererii din 06 iunie 2013. Or, art. 39 alin. (2) din Codul familiei prevede că soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie până la obținerea certificatului de divorț de la oficiul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora. Accentuează că căsătoria dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta a fost încheiată la *****. În condițiile în care divorțul dintre Leahu Gheorghe și Leahu Elena a fost înregistrat nu mai devreme de *****. Cu alte cuvinte, desfacerea căsătoriei dintre Catana Violeta și Leahu Gheorghe nu putea fi soluționată prin hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din ***** (dosar nr. 2-19844/19), deoarece momentul încheierii căsătoriei era viciat de circumstanțele neînregistrării divorțului dintre Leahu Gheorghe și Leahu Elena. Circumstanțele sus-invocate, sunt confirmate chiar de către Agenția Servicii Publice, care prin răspunsul nr. 14-2/16881 din 29 noiembrie 2022, adresat Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) învederează că actul de divorț nr. ***** din *****, emis în baza hotărârii Judecătoriei Centru din 07 iunie 2010, a fost anulat, respectiv a devenit nevalabil. În același context, pârâta menționează că în fondul arhivistic al Departamentului Stare Civilă se atestă actul de divorț nr. ***** din *****, înregistrat de către OSC sectorul Centru mun. Chișinău pe numele lui Leahu Gheorghe și Leahu Elena, în temeiul hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-3044/11 din 20 septembrie 2011, rămasă definitivă la 14 februarie 2012. În continuare, art. 39 alin. (2) din Codul familiei prevede că soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie până la obținerea certificatului de divorț de la organul stare civilă în a cărui rază

teritorială se află domiciliul acestora. Astfel, art. 39 alin. (2) din Codul familiei, nu se raportează la impedimentele de încheiere a căsătoriei, așa cum sunt definite de art. 15 din Codul familiei. Or, impedimentele de căsătorie, reglementate de art. 15 din Codul familiei, sunt restricții strâns legate de persoana subiectului ce intenționează să se căsătorească și căruia legea îi interzice să o facă. Însă, art. 39 alin. (2) din Codul familiei, are ca obiect o restricție de ordin obiectiv, și anume că desfacerea căsătoriei anterioare nu s-a înregistrat în modul corespunzător la organele de stare civilă. Cu alte cuvinte, reglementarea prohibitivă ”nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie până la obținerea certificatului de divorț”, înserată în art. 39 alin. (2) din Codul familiei, nu poate fi interpretată decât în sensul unei sancțiuni de nulitate a înregistrării căsătoriei. Nulitatea înregistrării căsătoriei, documentată prin certificatul nr. ***** din *****, emis de Oficiul Stării Civile sec. Râșcani, mun. Chișinău, nu urmează a fi raportată la prevederile art. 41-44 din Codul familiei, ci la prevederile coroborate ale art. 14 și 141 din Codul administrativ. Astfel, art. 141 alin. (1) din Codul administrativ reglementează că un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. Iar, în speță, conform art. 14 alin. (3) din Codul administrativ actul real de înregistrare a căsătoriei este asimilat cu actul administrativ. Raportând prevederile normei la cazul invocat, constată că viciul deosebit de grav, ce grevează căsătoria încheiată la *****, între Catana Violeta și Leahu Gheorghe rezidă în imposibilitatea înregistrării ei, ca rezultat al omisiunii de a înregistra divorțul dintre Leahu Gheorghe și fosta sa soție - Leahu Elena până la *****. Acesta a fost înregistrat nu mai devreme de ***** (certificatul de divorț nr. ***** din *****), Deși, art. 39 alin. (2) din Codul familiei, nu prevede cu titlu expres sancțiunea nulității căsătoriei, această consecință este deductibilă prin prisma reglementărilor supletive ale art. 334 alin. (3) și (4) din Codul civil, care stipulează că actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative ce nu prevede expres sancțiunea nulității sunt nule sau anulabile dacă această sancțiune trebuie aplicată pentru ca scopul dispoziției legale încălcate să fie atins (nulitatea virtuală). Dispozițiile prezentului articol se aplică în măsura în care dispoziția legală încălcată nu stabilește o altă consecință a încălcării sale decât nulitatea actului juridic sau a clauzei. Cu alte cuvinte, în lipsa unei prevederi exprese cu referire la sancțiunea aplicabilă în raport cu căsătoria, încheiată contrar art. 39 alin. (2) din Codul familiei, aceasta este susceptibilă de a fi anulată. La data de 11 noiembrie 2022, în adresa Agenției Servicii Publice a fost expediată cererea prin care s-a solicitat constatarea nulității actului real de înregistrare a căsătoriei din *****, încheiată între Leahu Gheorghe și Catana Violeta la Oficiul Stării Civile sec. Râșcani, mun. Chișinău sub nr. *****. La data de 30 noiembrie 2022, avocatul reclamantei a recepționat răspunsul pârâtei nr. 14-3/C-160/2, 160/1 din 25 noiembrie 2022, prin care a refuzat cererea de constatare a nulității, invocând că aceasta a fost eronat adresată Agenției Servicii Publice.

Prin **referința** depusă de Agenția Servicii Publice s-a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. *(f.d. 51-53)*

Prin **referința** depusă de Leahu Gheorghe s-a solicitat respingerea acțiunii ca inadmisibilă și neîntemeiată. *(f.d. 44-48)*

În ședința de judecată, Catana Violeta și reprezentantul acesteia, avocatul Iorga Iulian, nu s-au prezentat, totodată cererea de amânare formulată de ultimul a fost respinsă ca neîntemeiată și menită să tergiverseze soluționarea cu celeritate a procesului judiciar.

În ședința de judecată, reprezentantul Agenției Servicii Publice, Gînsari Leonid și reprezentantul lui Leahu Gheorghe, avocatul Frumosu Nicolae, nu au recunoscut acțiunea și au solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, însă neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată

indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Partea reclamantă pretinde constatarea nulității înregistrării căsătoriei, apreciind-o ca act real în privința cărora sunt aplicabile reglementările cu privire la actul administrativ individual conform art. 14 alin. (3) din Codul administrativ - în măsura în care prevederile prezentului cod nu conţin reglementări imperative, în privinţa actelor reale se aplică corespunzător dispoziţiile referitoare la actele administrative individuale, dacă acest lucru nu este exclus în baza diferenţelor dintre actul administrativ individual şi actul real. Astfel, partea reclamantă formulează o acțiune în constatare susceptibilă soluționării în virtutea art. 206 alin. (1) lit. d) și art. 224 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Partea reclamantă a revendicat un drept subiectiv vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ. În același context, art. 206 alin. (2) din Codul administrativ prescrie că, acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile

printr-o altă acţiune prevăzută la alin. (1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

4. Calea prealabilă de tranșare a litigiului a fost onorată, a se vedea răspunsul ASP nr. 14-3/C-160/2, 160/1 din 25 noiembrie 2022.

1. Corelând data emiterii deciziei pe marginea cererii prealabile, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii.

2. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru

Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal" sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Noţiunea de "act administrativ" este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

În general, controlul judiciar asupra puterii executive este denumit sugestiv „contencios administrativ", prin care se înţelege activitatea de soluţionare de către instanţele de contencios administrativ, prevăzute de lege, a conflictelor în care, cel puţin, una dintre părţi este o autoritate a administraţiei publice, un funcţionar al acesteia sau un serviciu public administrativ, conflicte generate din acte administrative ilegale ori din refuzul soluţionării unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită

funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii; dispunerea de către instanţe de un set destul de îngust de mijloace şi metode de exercitare a controlului, care, de asemenea, sunt limitate de lege; lipsa posibilităţilor de executare de sine stătătoare coercitivă a deciziilor judiciare.

Instanța reține că, la 07 martie 1993 a fost înregistrată căsătoria între Leahu Gheorghe și Leahu Elena la Oficiul Stare Civilă Chișinău sub nr. 124. *(f.d. 8)*.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 septembrie 2011 căsătoria între Leahu Gheorghe și Leahu Elena a fost desfăcută. *(f.d. 11-12)*.

La ***** a fost încheiată căsătoria între Leahu Gheorghe și Catana Violeta la Oficiul Stare Civilă sec. Râșcani, mun. Chișinău sub nr. *****. *(f.d. 20)*.

Prin hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din ***** a fost desfăcută căsătoria, înregistrată la *****, între Leahu Gheorghe și Catana Violeta la Oficiul Stării Civile sec. Râșcani, mun. Chișinău sub nr. ***** *(f.d. 7)*.

La ***** a fost emis de către Serviciul Stare Civilă sec. Centru, mun. Chișinău certificatul de divorț nr. *****. *(f.d. 21)*

Partea reclamantă susține că în condițiile în care divorțul anterior dintre Leahu Gheorghe și Leahu Elena a fost înregistrat nu mai devreme de *****, desfacerea căsătoriei dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta nu putea fi soluționată prin hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Centru) din *****, deoarece momentul încheierii căsătoriei era viciat de circumstanțele neînregistrării divorțului dintre Leahu Gheorghe și Leahu Elena

Primo, în prezenta cauză se solicită constatarea înregistrării căsătoriei din *****, însă la acel moment nu exista Codul administrativ (în vigoare din 2019), respectiv invocarea prevederilor acestuia încalcă principiul acțiunii legii în timp consacrat *inter alia* în Legea privind actele normative. Legalitatea actelor administrative se examinează în lumina legii în vigoare la momentul emiterii acestora – Legea contenciosului administrativ, care nu reglementa instituția juridică a constatării nulității actelor reale.

Secundo, la data înregistrării căsătoriei dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta (*****), hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 septembrie 2011 cu privire la desfacerea căsătoriei anterioare era definitivă (14 februarie 2012), astfel încât certificatul de divorț *****

din ***** avea la bază un just temei. Conform art. 39 alin. (1) din Codul familiei (în redacția din 26 aprilie 2001, menținută intactă și în redacția din 01 martie 2019), în cazul desfacerii căsătoriei la organul de stare civilă, la notar, aceasta încetează din ziua înregistrării divorţului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească – din ziua când hotărârea instanţei judecătoreşti a rămas definitivă. Conform art. 10 din Codul familiei, declaraţia de căsătorie se depune personal de persoanele care doresc să se căsătorească la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul unuia dintre ei sau al părinţilor unuia dintre ei. În declaraţia de căsătorie, viitorii soţi trebuie să indice că nu există nici un impediment legal la căsătorie. Leahu Gheorghe și Catana Violeta au declarat că nu există impedimente la căsătorie, în caz contrar rezidă că au declarat aspecte ce nu corespund adevărului, falsuri.

Tertio, partea reclamantă operează în conținutul acțiunii de contencios administrativ cu afirmații declarative deși urma să le probeze în virtutea art. 93 din Codul administrativ, în concret atunci când invocă refuzul eliberării certificatului de divorț, precum și explicațiile verbale ale autorității pârâte în sensul dat. În același context, menționează despre o pretinsă tergiversare a înregistrării divorțului dintre Leahu Gheorghe și Catana Violeta însă invocă norme juridice referitoare la termenul de remitere a copiei hotărârii judecătorești de către instanța judecătorească, nicidecum Agenția Servicii Publice. Înregistrarea căsătoriei se materializează prin întocmirea actului de stare civilă și eliberarea certificatului de căsătorie. Conform art. 12 din Legea privind actele de stare civilă, starea civilă se dovedeşte cu documentele de stare civilă eliberate pe baza actelor de stare civilă întocmite în modul prevăzut de prezenta lege, precum şi cu actele de stare civilă propriu-zise. Întocmirea, modificarea, reconstituirea ori anularea actelor de stare civilă, precum şi orice menţiuni înscrise pe acestea în baza unui act administrativ ori în temeiul unei hotărâri judecătoreşti sunt opozabile oricărei persoane până la proba contrară. În ipoteza în care actele de căsătorie sunt ilegale, partea are dreptul să le conteste în modul și condițiile stabilite de lege, or, propriu-zis înregistrarea este generată de acte.

Quarto, actul de înregistrare a căsătoriei (liber consimţit – art. 2 din Codul familiei, consimţământ reciproc, neviciat, exprimat personal şi necondiţionat – art. 11 din Codul familiei) din perspectiva unui observator obiectiv, rezonabil și echidistant reprezintă un act favorabil în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, pe cale de consecință, contestarea unui act favorabil de către destinatarul acestuia contravine concepției și principiilor Codului administrativ (art. 24, 28, 30 din Codul administrativ) și reduce la absurd domeniul contenciosului administrativ. Or, o vătămare/lezare poate fi produsă doar de către un act administrativ defavorabil, *per a contrario*, conduita de contestare a unui act pozitiv/favorabil constituie abuz de drept sau comportament contradictoriu (*venire contra factum proprium*).

Quinto, în corespundere cu art. 141 alin. (4) din Codul administrativ, autoritatea publică poate constata nulitatea oricând din oficiu. La cerere nulitatea se constată în măsura în care solicitantul are un interes îndreptăţit pentru a o solicita. Autoritatea nu a constatat *ex officio* motive de nulitate, iar partea reclamantă nu a menționat interesul procesual scontat. Conform art. 39 din Codul familiei (în redacțiile din 26 aprilie 2001 și 01 martie 2019), soţii nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie până la obţinerea certificatului de divorţ de la organul stare civilă în a

cărui rază teritorială se află domiciliul acestora. Partea reclamantă întrevede în norma citată un viciu deosebit de grav (art. 141 din Codul administrativ) care condiționează nulitatea înregistrării căsătoriei, însă o asemenea concluzie rezidă doar din interpretarea subiectivă a părții reclamante, nu și a legislatorului sau a instanței de judecată, or, sancțiunea nulității căsătoriei încheiate într-o asemenea ipoteză nu a fost prevăzută de legislator la art. 41 din Codul familiei – nulitatea absolută și relativă a căsătoriei. De altfel, art. 43 din Codul familiei statuează franc, căsătoria încheiată cu o persoană a cărei căsătorie anterioară nu a fost încetată se recunoaşte valabilă dacă, în momentul atestării impedimentului respectiv în cadrul unei proceduri administrative, acest impediment a dispărut. Căsătoria se consideră valabilă din momentul dispariţiei impedimentului respectiv. Instanţa judecătorească poate recunoaşte valabilă o căsătorie dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate sau de recunoaştere a valabilităţii acestei căsătorii, impedimentele care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria este recunoscută valabilă din momentul dispariţiei impedimentului. În cazul constatării că unul dintre soţi are una sau mai multe căsătorii anterioare neîncetate, valabilitatea căsătoriei poate fi recunoscută doar după ce instanţa judecătorească se pronunţă cu privire la încetarea căsătoriei sau, după caz, a căsătoriilor anterioare. Căsătoria anterioară încetează la data recunoaşterii drept valabilă a căsătoriei următoare. Instanţa judecătorească are dreptul să respingă cererea de declarare a nulităţii căsătoriei înregistrate de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului. Nu poate fi declarată nulă o căsătorie înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială în situaţia în care, în timpul examinării cauzei, ambii soţi au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soţia a născut ori a rămas gravidă. Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, în timpul examinării cauzei, a intervenit convieţuirea soţilor sau dacă soţia a născut ori a rămas gravidă. O căsătorie nu poate fi declarată nulă după încetarea ei, cu excepţia cazului în care, la momentul înregistrării acesteia, unul dintre soţi se afla într-o altă căsătorie.

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei ”contestații” (în limba engleză, ”dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un ”drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil. (Regner împotriva Republicii Cehe)

”Contestația” trebuie să fie reală și serioasă. *(Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei)*

În cazul în care o acți une se limitează la aspecte legate de respectarea condițiilor de admisibilitate, nu constituie o ”contestație” referitoare la drepturi și obligații cu „caracter civil” *(Neshev împotriva Bulgariei)*. Într-o serie de cauze în care căile de atac interne fuseseră respinse din motive procedurale (lipsa unei căi de atac formulate prealabil sau a sesizării unei instanțe competente), Curtea a considerat că acea „contestație” prezentată în fața instanțelor naționale de către reclamanți nu era nici ”reală”, nici ”serioasă”, astfel încât art. 6 § 1 nu era aplicabil. În acest sens, a subliniat că respingerea acțiunii era previzibilă și că reclamanții nu aveau nicio șansă să

schimbe situația pe care o reclamau. *(Astikos Oikodomikos Synetairismos Nea Konstantinoupolis împotriva Greciei)*

Rezultatul procedurii trebuie să fie hotărâtor în mod direct pentru dreptul în cauză [de ex., *Ulyanov împotriva Ucrainei* (dec.)]. În consecință, o legătură neglijabilă sau repercusiuni îndepărtate nu sunt suficiente pentru a putea invoca art. 6 § 1 *(Boulois împotriva Luxemburgului)*. De exemplu, Curtea a considerat că recursul prin care reclamanții au contestat legalitatea prelungirii autorizației de exploatare a unei centrale nucleare nu intra sub incidența art. 6 § 1, legătura dintre decizia de prelungire a autorizației și dreptul reclamanților la protecția vieții, a integrității lor fizice și a bunurilor lor fiind „prea subtilă și îndepărtată", întrucât persoanele în cauză nu au demonstrat că erau personal expuse unui pericol nu doar specific, ci, mai presus de toate, iminent *[Balmer-Schafroth și alții împotriva Elveției, pct. 40; Athanassoglou și alții împotriva Elveției (MC), pct. 46-55; a se vedea, mai recent, Sdružení Jihočeské Matky împotriva Republicii Cehe (dec.)*; pentru un recurs care viza o uzină cu noxe sonore limitate *[Zapletal împotriva Republicii Cehe (dec.)]*, sau impactul ecologic ipotetic asupra mediului al funcționării unei uzine de tratare a deșeurilor miniere, a se vedea *Ivan Atanassov împotriva Bulgariei, pct. 90-95]*.

Se poate vorbi despre un "drept" în sensul art. 6 § 1 atunci când un drept material, recunoscut de legislația națională, este însoțit de un drept procedural care îi permite să fie pus în aplicare în instanță *(Regner împotriva Republicii Cehe)*. Caracterul discreționar sau nediscreționar al puterii de apreciere a autorităților le permite să ia în considerare o măsură solicitată de un reclamant, ceea ce se poate dovedi decisiv. *(Boulois împotriva Luxemburgului)*

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de Catana Violeta împotriva Agenției Servicii Publice, terț Leahu Gheorghe cu privire la constatarea nulității înregistrării căsătoriei.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**